

PJESME ZA VUNENE NOĆI

VANJA JAMBROVIĆ

SADRŽAJ

1. NE ŽELIM UMRIJETI S POGREŠNOM PLIŠANOM IGRAČKOM NA KREVETU	1
Ja	2
Kavica na suncu	3
S teškim vrećicama kroz grad	4
Bila sam nizašto	5
Drugoj sebi	6
Peti kat	7
Otok	8
Putopis odbijanja intimnosti sa svojim jadom	9
A tko će mene spasiti	10
Tko me to vreba i njeguje?	11
 2. MOJ TATA PLAČE U KINO DVORANAMA	 12
Moj tata plače u kino dvoranama	13
Najgore je kad je čovjek čekaonica	14
Kod bake	15
Kolač	16
Kad budem stara bakica	17
Skuhat ću si čaj	18

Domaćica	19
Dida Knorr	20
Sve sjajne stvari pršte i vrište u vremenu, neovisne o njemu	21
Putopis za Nebojšu	22
3. NAJGORE JE KAD JE ČOVJEK ČEKAONICA	23
Eros i Tanatos	24
Mali esej o prekidu	25
Tramvajljudi	26
Da se osjećam dobro, potreban je kaos	27
Vrijeme utvrđivanja odnosa	28
Jutros	29
Tulum	30
Noćni i dnevni ljudi	31
Isprsi se energijom genija	32
Sumrak pozdrava	33
4. DOĐEŠ K MENI NA ŠALICU ČAJA I ČAŠICU RAZGOVORA?	34
Hodanje	35
Pjesme za vunene noći	36
Sretan put	37

A bilo je sve u redu	38
Vježbe odricanja	39
Čemu služi umjetnost?	40
I ništa više (y nada más y nunca más...)	41
Slušajući tijelo	42
Pobjeda	43
Zašto je naša ljubav tako kamena?	44
5. DOK KIŠI PILJIM U PAMUČNE BIJELE POTKOŠULJE NA DVORIŠTU	45
Pjesma o povijesti	46
Bogek moj bogek	47
Gledati odozdo kako rastu rotkvice	48
Upute za povratak	49
Toliko toga u beskonačnom pokušaju ljubavi	50
Pisanje	51
Vraćamo se s puta	52
Stara susjeda	53
Odnosi	54
Nas dvoje, turoban dan	55

6. BLISKOST TREPAVICA	56
Kako je divno živjeti sam	57
To smo bili mi u prosincu	58
Adresa književnom liku	59
Renesansa	60
Svađa	61
Iza sofe	62
U krugovima toplim poput sunca širi se zaraza proljeća	63
Nova godina	64
32 zuba, 206 kostiju	65
Što želite od mene?	66
O autorici	67
Impresum	68

1. NE ŽELIM UMRIJETI S POGREŠNOM PLIŠANOM IGRAČKOM NA KREVETU

Pariz, 2009.

JA

Rodih se kad i
ožujsko pivo
U istom mjesecu
i planetu
6. 3. 1980.

A godine i stoljeća
Ionako se nikada ne broje
Oj! Ljubavi moja
renesansna i pijana

Jer ja nisam odložena
minijatura,
spremna, tužna
djevojka
ispucanih živaca i kose

Jer ja nisam lutak u žurbi
što zuri i korača
tamnim crtama mislene patnje
lutak
prenaglašen plavi
što uzaludno traga
za fenjerom u glavi

KAVICA NA SUNCU

Dok ispijam kavicu na suncu, preplavi me onaj osjećaj pomirenosti sa svime, ono da se sve može, a i ne mora, da mogu nastaviti, ali i odustati. Tada obično sjedim na terasi i promatram goste za susjednim stolom kako tresu šećeriće nad svojim šalicama. I uvijek mi bude milo pri duši kada u nekom prepoznam onu vrstu ljudi kojima ništa nije jednostavno, kojima se sve u životu rađa kroz težak znoj i muku. To su oni koji se ne mogu odlučiti ni o čemu, kojima je sve nejasno, mutno i nesigurno, svugdje bi ostali i od svukud bi otišli. Takav je i moj konobar. Dok mi s tacne na stol spušta čašu pelinkovca, vidim mu to u očima sklopčanima na šanku.

S TEŠKIM VREĆICAMA KROZ GRAD

Žene koje postoje samo u odnosu na muškarce s teškim vrećicama hodaju kroz grad. Iz očiju im curi vječita potreba da budu voljene. U slobodno vrijeme odlaze u dućane i kupuju sitnice. Pamučne sokne u raznim bojama, dokoljenke na rombove i bijele sportske stopalice. Samoća im najgore pada kada kupuju čarape. Nemaju kome kupovati osim sebi, a to za njih predstavlja životni poraz. Obožavaju kupovati čarape muškarcima koje vole, to je intimni žig koji utiskuju na njihova tijela i promatraju kad god im se pruži prilika. Za svakog muškarca imaju prepoznatljiv ritual, u šetnji gradom, na tulumima i po raznim stanovima. Ako se predugo zadrži u razgovoru s nekim drugim, pogledaju rub njegovih čarapa kako izviruje ispod nogavica i osjete nalet neizdržive ljubavi. Slatke ljubavi koja im je jednom potrgala rebra i zabranila disati.

BILA SAM NIZAŠTO

Tatjana Gromača napisala je pjesmu o sebi koja je u međuvremenu postala pjesma o meni. Ono o njoj nekoć postalo je o meni sada. *Pojedoh dvije banane i osjetih se zadovoljnom*, stoji u naslovu. Lijep je osjećaj naslijediti tuđe stihove. Dokaz da svaki prolazak vremena stvara nove perspektive. Melje neki nov život. Još jučer sam ležala iscrpljena i bolesna ispred televizora, prelijevala se po kauču oslabljenih mišića. Još jučer me tarot majstor Darko nagovarao s ekrana da ga nazovem i otkrijem koncept veselja i sreće. Još jučer sam bila nizašto, a već danas u knjizi iz knjižnice, koja miriše na prostorije u kojima je vrijeme stalo, na jednoj stranici pronašla sam onaj osjećaj rijetkog sklada, da je sve poredano kako valja i da je sve opet jasno, mistično i točno. Kao tramvaji ili vlakovi, dobre pjesme su prijevozna sredstva. I u njih se stalno ukrcavaju neki drugi ljudi, potajno se boreći za najljepše mjesto do prozora.

DRUGOJ SEBI

A sada ću plakati, plakat ću, plakat ću

Naime, tako se ja pravim važna

To mi pruža osjećaj da svijetom sijem oplemenjenu bistrinu

Ucviljena smjesa obraza i vode

A ti, ti budi sklopčana i sretna, ličnosti u ogledalu

Bez brige, plakat će i za tebe

Tvoj ludi, ostvareni dio

PETI KAT

Kad se nagnem s balkona na petom katu
muči me
osjećaj da se nalazim iznad svog života
i gledam ga odozgo
kako je malen, tužan i preplašen

Hoće li znati sačuvati ono što je u njemu istinski vrijedno?
Može li pobjeći kobnom virusu apatije?
Zna li kuda ide ili je pogriješio smjer?

Kad se nagnem preko ograde balkona na petom katu
zabljesne me nepregledna jasnoća pogleda
U trbuhu se širi osjećaj
promijenjene perspektive

Tjerana ljepotom novog horizonta
propinjem se na prste sve više
i nagnjem sve dublje
kao da mi odozdol netko šapće:
Ne pretpostavljaj, ne strahuj,
zakorači i bori se!

OTOK

Hodajući po puteljcima
skačući po strmim hridinama
odmah uz obalu
pravim krug oko cijelog otoka

Tu su moji preci pasli ovce i brali masline
prababa se porodila na polju
pradida je nosio krvavo dijete na rukama
na glavi s bunara donijeli su vode da s njega operu sluz

Tu je ispod rogača baba žvakala duhan
a dida ju gledao s pohlepom
u koritu s grožđem pravili su vino golim tjelesima
na glavi s bunara donijeli su vode da sa sebe operu sluz

U tom divljem, kamenom putu uz obalu
za mene se krije simbol hodočašća
Hodajući sad brže, sad sporije
svakim sljedećim korakom
crtam krug u ime porodične nezaustavljivosti

PUTOPIS ODBIJANJA INTIMNOSTI SA SVOJIM JADOM

Sofija je plavičasto mračna. Smeće leprša gradom, potpuno ravnopravno raspoređeno s prolaznicima. Muškarci izgledaju kao muške babuške. Mali, zdepasti, crnomanjasti, dobacuju ljepljive poglede gladnih guštera. U čekaonici na željezničkom kolodvoru neki tip mi je ponudio da zajedno podijelimo njegov mesni doručak. Rekoh: ne, hvala pa je sjeo pored mene i pojeo ga sam. Grijala sam se na njegov dah. Na kolodvoru žive strepnja, jeza i beskonačni broj očiju, umiješani u beton od kojeg je kolodvor napravljen. Osjećam se dehidrirano zbog obilja zatamljenih osjećaja: *Kada će me ohrabrivati gola toplina i gdje će me svladati žar krasote tvog prodiranja u mene?* – čujem kako me pitaju nečija usta i smrvljeni zubi. Jedva čekam da zbrišem u vlak, sjednem u kupe i povučem zastor koji će zaustaviti taj neugodan grad, u nakani da me slijedi. U vlaku sjedim sama i u mraku. Od Sofije do Niša u kupeu nema ni struje, ni grijanja. Napolju se svjetla automobila grupiraju kao mali svemirski brodovi i u tom trenutku to je jedini dokaz života koji imam.

A TKO ĆE MENE SPASITI

Promrzlo koračah
sad brže, sad sporije
držeći u ispruženim rukama
nečiji život obolio od razočaranja

Dodoh do golemog mora
i nečujno zatvorivši vrata i prozore
šćućurih se na zelenom dnu
da prolijem razočaranje među ribe, rakove i morske krastavce

Onda shvatih
koliko se i ja plašim praznog prostora
i zapitah se tako sama na dnu nepreglednog mora:
Što se pita svaka riba na suhom dok lovi zrak?
Sigurno nešto o nadi i spasu, dok se iz onog njenog velikog oka emitira samo strah

TKO ME TO VREBA I NJEGUJE?

Volim žene, mistične, dvosmislene, magične
pred kojima sam neznatna i inferiorna
Volim muškarce inventivne, mudre i nježne
s kojima sam u vječnom nadmetanju za osjećaj superiornosti

Nju idealiziram već nakon prvog pogleda
oduševljenje me svlada puno prije nego što se upoznamo
Njega primijetim tek nakon što mi pruži ruku, taj oštar trenutak uhvaćenog pogleda, mjerilo
je budućnosti seksualnog uspjeha
I on mi se sviđa onakav kakvog ga dodirujem te večeri, ali mogu ga zavoljeti samo ako zna
biti posve suprotan

Ona je stvorenje abnormalne finoće, ujedinjuje eteričnu jasnoću i mistiku bijelog crva koji se
pokreće na zvuk orgulja. No, samo se s njim želim vratiti na početak gdje je književnost
mjerilo hrabrosti i isprobati mehanizam ljudske sreće. Dok se jednog jutra ne probudim i na
njegovoj strani kreveta ne ugledam prirodni cinizam svakodnevice

Sada je taj trenutak. Već neko vrijeme patim od drhtavice cijelog tijela. Ne dobiva ono što
mu treba i nastoji to odraziti. Fali mu željeza i vitamina s ljudskih dlanova.
Da je moj život samo na meni, ja se nikada ne bih ovako osjećala. Ipak, svatko od nas doživi
fazu kada je suton na njegovu balkonu nesnosna crvena rana koja mu kroz grlo pokušava ući
u krvotok.

2. MOJ TATA PLAČE U KINO DVORANAMA

Berlin, 2008.

MOJ TATA PLAČE U KINO DVORANAMA

Moj tata plače u kino dvoranama
Kad nepovezanim koracima izlazimo u gomili gledatelja
vidim ga kako šmrca, skriva pogled i uzdiše

Nespretnim pokretom skriva suze
a ja se pravim da ga ne vidim
piljim u pod i hodam u tišini
koncentrirana isključivo na džepove

Plakao je kada smo gledali
„Let iznad kukavičjeg gnijezda“ i „Iskupljenje u Shawshanku“
Plakao je kada smo gledali
„Mephista“ i „Strogo kontrolirane vlakove“
Plakao je čak i za vrijeme „Taksista“

On kaže da uz dobar film zaviruje duboko
u tanki obris dna inače mutne duše
Tada pritisak u grudima se smanji
a umjetnost postaje fizički osjetljivom

Meni je to drago, jer kad stignemo doma
pridrži mi jaknu, a ja znam
znam da je optočen novom energijom
novom energijom koja je spremna da se bori
da se bori, opet do smrti

NAJGORE JE KAD JE ČOVJEK ČEKAONICA

Navečer u krevetu ne mogu prestati gristi nokte. Čitam zanimljivu i napetu knjigu, pa mi palac uvijek nekako završi u ustima. Sjekutićem vješto otkidam izrasli, gornji sloj i puštam ga da leži pokraj mene. Čovjek jede samog sebe, izjeda se zbog intimnih priznanja. Pitam se što drugi ljudi rade s noktima nakon što ih odgrizu. Neki se srame ili paze na čistoću pa ih odmah bacaju u smeće, drugi misle da je praktičnije pojesti ih do kraja, a neki ih jednostavno ostavljaju iza sebe, na mjestu gdje su ih odgrizli, kao male amajlije, odbačene dijelove tijela sačinjene u slavu raspadljiva života. Ja obično zaspem sklupčana pokraj svojih noktiju. Uvijek čvrsto spavam i ništa ružno ne sanjam pokraj te hrpice bjelančevina u obliku mladog mjeseca. No, kada bih izašla iz svog tijela i promotrila situaciju kao da sam netko drugi, vidjela bih kako u tom prizoru ima i neke uzvišene tuge. Kao u usahlim tulipanima u gradskom parku.

KOD BAKE

U zamračenoj sobici, na izlizanoj fotelji moja baka sjedi i gleda saponice. Svaki čas sklapa ruke u molitvu i obraća se televizoru: *Ajme meni, ovo je za poludit*, ponavlja s iskrenim iznenađenjem na licu. Kad završi serija, a prije nego što počne Dnevnik, na televiziji emitiraju reklame koje baka ne voli i nikada ih ne gleda. Zato uvijek dotle učini nešto korisno. Ustane, skupi mrvice s tepiha i poravna rese. Praznu čašu odnese u kuhinju. Uzme krpu za prašinu i malo počisti. A ako reklame predugo traju, baki se učini da je naizgled sve čisto i na svome mjestu, pa spusti glavu na hladni parket i poviri ispod kauča i ormara, jer ondje se uvijek nađe svakakvih mucica, raznih sitnica i tragova nekog davnog života, za koji baka više nije sigurna je li nekoć pripadao njoj.

KOLAČ

To jutro sam otišla na tržnicu kupiti kolač od sira i sojino mlijeko koje najviše voliš. Onda si došao ti da zajedno doručujemo i nakon što si pojeo sendvič s dimljenom puretinom, rekao si da me ostavljaš. Neko vrijeme si govorio, objašnjavao, mahao rukama i slijegao ramenima. Rekao si da sam ti ja super, ali da se želiš jebati s drugim ženama. I ja sam se željela jebati s drugim muškarcima, no meni to nije bio razlog da te ostavim. Pa, svi koje poznajem žele jebati neke druge žene i muškarce, a ne samo one s kojima intimno doručuju. Poljubio si me u obraz i otišao. Da pokažeš kako je to što si rekao krajnje ozbiljno, nisi pojeo kolač od sira. Ostao je netaknut još tjednima na stolu. I kao nijedan kolač do tada, u povijesti svih kolača, upijao je dostojanstveno i uzvišeno čežnju neostvarenih ljubavnica, kojom je bio natopljen čitav stan u kojem se taj kolač zatekao.

KAD BUDEM STARA BAKICA

Kad budem stara bakica

Sve ću govoriti, češće nego lagati o svemu

Odmaknut ću se skroz od logične i razumske dimenzije

i brkat ću svoje probleme sa svojim prednostima

Uzimat ću u ruke razne stvarčice i postati potpuno svjesna da ih držim

Materija će biti veliki doživljaj za moje slabe, smežurane ruke

Kupit ću igračke – skupocjeni autić na daljinsko upravljanje,

zlatni bumerang i mladunče žirafe

Pripitomit ću pticu, neku divlju vranu i s njom na ramenu peći kremaste kolače

Moja tuga bit će prozirna i teći će niz stepenice uz koje se budem teško penjala

Samo da kupim kruh i mlijeko trebat će mi tri sata

Smanjit ću se za šest centimetra, boljet će me kosti i bit ću pogrbljena

A onda će jednoga dana doći i smrt

Moji potomci neće to umiranje izgovarati s kukavičjom patetikom u glasu,

već s nenametljivim ganućem

Brzinom munje zgrabila je kraj i odjurila na nebo, naša bakica – reći će.

SKUHAT ĆU SI ČAJ

Čim dođem doma

Skuhat ću čaj

I sve početi ispočetka, samo ovaj put ispravno

Šalicom čaja svaku večer

označit ću granicu između prošlosti i njenih zabluda

i nove, prosvijetljene budućnosti,

u koju ću kročiti, čim iskapim još jednu šalicu do dna!

Čaj slavi svečani trenutak ulaska u novu šansu

smiruje ukočenost na pola puta odluke između ustrajnosti i odustajanja

Dok u sumraku dnevne sobe sjedim sama i ispijam čaj

čuje se zveket šalice, tanjurića i neki čudan šušćkavi zvuk

To sam zapravo ja – kuckam jagodicama po mračnom stolu

i grebem noktima po vratima uvjerenja

kako svaki kraj otvara i novi početak

koji stiže na vrijeme

DOMAĆICA

Donju plahtu više ne slaže
ostavlja je zgužvanu kao na ljubavnoj postelji
i zbog nedostatka volje
lijenim pokretom prebaci pokrivač, jedva, automatski

Usisavač više ne traži u ormaru
nasloni se na radijator, odskliže na pod
i tako plutajući u mlakoj vodi
čeka da sve zablista mirisno i čisto

Njene potkošulje i grudnjaci
njegove gaće i čarape
kao ptići ispali iz gnijezda
leže po cijelom stanu
i kao da joj govore:
Ne želiš umrijeti s pogrešnom plišanom igračicom na krevetu!

To su odrazi njene neodlučnosti
izvana primirje
a iznutra oluja bukti, odnekud izazvana
ogorčenjem vriska
što ne odjekuje malo glasnije

DIDA KNORR

U dućanu uočavam juhu iz vrećice koja te nadživjela. Ista hrana još je uvijek u opticaju na policama, želi se svidjeti i biti kupljena. Glavom dotičem ambalažu, piše da ima devet vrsta povrća. Potkraj života srkao si tu juhu, brže-bolje dok ne izdahne probava, gutao si toplu tekućinu. Mislili smo da više ne postojiš osim kao mehanizam za jedenje, kada si nas iznenadio posljednjom vratolomijom duha. Bili smo zadovoljni što u našoj obitelji mozak ipak zadnji odustaje. Između dva zalogaja pažljivo si odložio žlicu kao mekanu ljubavnicu i rekao nešto duhovito o potenciji i prepotenciji. Nešto kao: *Što čovjek ima manje potencije, ima više prepotencije*. Svi smo te okružili i složno se, obiteljski nasmijali. Posljednji udah puzao je uza željezne noge bijeloga kreveta. Željeli smo što prije otići da možemo opet zaboraviti na smrtnost, znaš. Nemoj misliti da smo te zato manje voljeli.

SVE SJAJNE STVARI PRŠE I VRIŠTE U VREMENU, NEOVISNE O NJEMU

Na plantaži bambusa

u pozi promatrača ispijamo bijeli čaj

Okus čaja poklapa se s našim interesima

Ja u bijelom, unatoč sparini potpuno svjež, ti s fotoaparatom u ruci, istražuješ

Sunce divlja po nama, kiša otapa kule od pijeska

U pogledu ti vidim – upravo je došlo vrijeme za *bungee jumping* s ruba punog mjeseca u nepoznatom smjeru

PUTOPIS ZA NEBOJŠU

Duhanskim dimom
u Berlin
Nebojša urezuje svoje inicijale

U avionu
iznad zemlje
grli pahulje mliječnog sunca

Na obali mora
poslije kiše
Nebojša briše nebo sa stolova

Po puteljku slijedi
bijelu zmiju
na zvuk orgulja

Zarezujem lubenicu
dok nije tu
Stvaram svježinu prisutnosti

3. NAJGORE JE KAD JE ČOVJEK ČEKAONICA

Zagreb, 2008.

EROS I TANATOS

Ako se avion stropošta i pogineš
čučnut ću u crvenoj lateks minici nad tvojim grobom
Položit ću plastičnu ružu na nadgrobni kamen
i reći ću: *Sve teče*

Oplakivat ću nabreklim sisama tvoj mladi, ugasli život
Stisnut ću pesnicu i zaprijetiti ozbiljno zbog svih propuštenih orgazama
Trest ću se od bijesa nad zemljom koja te nepravedno skriva
Od boli ću u urnu zastenjat i zadrhtati od očaja
Na kraju, umočit ću u pepeo svoje gole ruke, zatvorit oči i klonuti

I za trenutak bit će mi kao da smo opet goli kod tebe doma na krevetu
Leći ću na kamenu ploču i zapaliti dvije cigarete, jednu za tebe, drugu za mene
Zatim ću čak nekoliko minuta ozbiljno razmišljati o žrtvi i samoubojstvu
Onda ću se primiriti. Obrisat ću suze o lateks minicu i s nešto više ravnodušja
ponoviti:
Sve teče

MALI ESEJ O PREKIDU

Kada dvoje ljubavnika raskinu, više ništa ne mogu raditi u mraku. Ne mogu se pipkati, mirisati, gutati i halapljivo stiskati svojim velikim ručetinama koje su nekoć postojale samo zato da bi u mraku pronašle ovog drugog. Njihov odnos je osuđen na dnevno svjetlo. Među njima nema više onog trenutka kada muškarac i žena u istoj sekundi zaključe da su dovoljno razgovarali i da je sada vrijeme da se požudno progutaju. U njihovom odnosu nema više ni tišine, ni golotinje. Sada kada su samo poznanici, osuđeni su na vječno razgovaranje i srdačno smješkanje. I što god činili, činit će to u odjeći, na pristojnoj distanci, pazeći da se ne dotiču. No, ipak će neke stvari ostati iste kao dok su se voljeli. Kad se slučajno sretnu u gradu, on će njoj pričati o svom novom poslu, a ona će kimati i pričati o svome. Neće mu priznati da sve što u tom trenutku želi jest zaroniti svoje lice u njegov okrugli bijeli trbuh, koji joj se onako s distance čini kao velika magična kugla sladoleda od vanilije.

TRAMVAJLJUDI

Znaš ono,
kad hodaš ulicama
i ne možeš se prestat smijuljiti
zbog nečeg
što se odnekud
pojavilo u tvojoj glavi.
Neka misao
koju ne mogu
ni čuti, ni omirisati
ovi što te upravo gledaju iz tramvaja.
Genijalno otkriće.

DA SE OSJEĆAM DOBRO, POTREBAN JE KAOS

Ne želim se više odmarati i oporavljati
ležati u krevetu i sakupljati snagu
Želim natrag
u najžešću dinamiku ljudskog meteža
na prepune ulice
u zadimljene birtije, nepoznate stanove, prljave pothodnike i preglasne klubove
Pronaći nove mogućnosti odnosa s mnogostrukim životnim igrama
i opet potrošiti tijelo do zadnjeg atoma ljubavi

Sutra ću otići na izložbu Impresionista u Graz
Dotaknut ću i poljubiti balerinu slikara Degasa
Zavezati vezice na glavnom trgu
Kupovati divne i nepotrebne stvarčice po dućanima
Popit ću kavu i uživati što ne razumijem njemački za susjednim stolom
Napisat ću razglednicu
i prošetati imidž lude balkanske djevojčure koja guta hrenovke i napija se piva
A možda, kažem, možda ću tako zadovoljna i sita nabasati i na to čudo
čudo najavljeno odozgo!

VRIJEME UTVRĐIVANJA ODNOSA

Razglednica je najromantičniji oblik komunikacije. Ne očekuje ništa zauzvrat, ni odgovor, ni komentar, a nastaje na prašnjavim ulicama prisluškivanjem tuđih života u tramvaju i metrou. Posljednje utočište ljudskog idealizma. Običan komad kartona s lijepom fotografijom kojom jedna osoba želi poručiti drugoj osobi: bez obzira na prijeđene daljine, ujutro kad izvlačim svoje smrznute prstiće ispod pokrivača, ponekad se sjetim tebe i zaronim u novi dan. A tamo već stoje Arapi na uglu i čekaju da padne mrak koji guta tamna tijela i otkriva bijele zube utisnute u grad. Kao što marka s pečatom utisnuta u kut razglednice službeno potvrđuje dolazak još jednog jutra i osjećaja užasne plave nostalgije.

JUTROS

Jutros rano
netko je do mene
blijed i nemiran
A ja mu se ispod deke hvalim
svojim nesuvislostima

S prozora me sluša
taj jebač već odjeven i namirisan
S prozora on tješi
čovječanstvo što umire mu na rukama

S prozora,
jer svi su jebači pozvani
da stvore pitomo vrijeme
i pričaju oblozima od riječi
u krevetima napetih boja i osjetila

S prozora,
gledamo naše dolaske i prolaskе
Ljubavnice se potroše i usahnu
jebači postanu stari i nemoćni
a strast se isuši kao mulj

S prozora
i na one koji život provode u krevetu vrebaju stoljeća

TULUM

Božanstveni provod
predvečerje u kojem nestajem i kojim se naslađujem
Svi su već ovdje
dim i galama
topot plesa, cika pjesme
elokvencija pijanstva
i crvenilo ušiju
Topla, bizarna krv nadglasava se s lupom staklenih čaša
Britkim crvenim vinom nazdravljamo
svim ljubiteljima nebeske oluje

A onda iznenada
u najboljem trenutku večeri
povlačim se u čamotinju balkona
Polako uvlačim duhanski dim
i kroz izrezbareno staklo prozora
promatram kako se svijet uspješno odvija i bez mene

NOĆNI I DNEVNI LJUDI

U petak navečer na plesnom podiju
ustala je gomila osmjeha
S udarcima zvukova
naša tijela postaju funkcionalna za ritam pokreta i brzih udisaja

Ispravan slijed plesanja je taj da se prvo
skupljamo i zgušnjavamo
a odmah se zatim
bez najave rasprsnemo

U polumraku lijepi ljudi plešu pokraj mene
a ja plešem s njima
i mislim kako svaki događaj ima nastavak, neutemeljen u stvarnosti
Zato ću se namjerno očešati o njihova ramena
poslat ću im poljubac i u džep spustiti papirić na kojem piše
divna misao se mora kad tad fizički manifestirati

A onda u pet ujutro nakon fajrunta
zagrljeni i znojni na putu do stanice, uvijek sretnemo perače ulica
Oni brišu tragove noći i pripremaju teren za dnevne ljude
Jedan od njih prvo vodom osvježi asfalt, a zatim pljune na njega
Tako i on, kao i mi, daje osobni doprinos svitanju još jednog dana

ISPRSI SE ENERGIJOM GENIJA

Prvo sam malo šetala ulicama.

Onda sam otišla, pa što, ionako to nisu bile ulice za mene.

Tu odmah u blizini je i jedan Konzum.

Kupih voćni jogurt od malina po 3 kune i 94 lipe.

O, Bože, valjda cijeli kvart dođe jeftinije – prođe mi kroz glavu.

Crvenim rukavicama preklopim usne smežurane kao puž golać i požurim na zimu.

Kasnije sjedoh na šiljastu travu, naslonih se na spužvasto deblo hrasta s flašom vina u ruci i započeh...

Započeh osjećati se kao početak.

Nastojati da moje svašta postane nešto.

Promatrati gomilu raspoloženih jezika – omogućiti revoluciji da raste i u meni.

Gledaj me kako sam divna dečko! – zovem te.

Gledaj me, neobičnu kao drhtavicu nasapunatog tijela u kadi.

Neprepoznatljivu kao oštrinu litice, krvavu i blještavu ispod prskalice sunca.

Dvosmisleni kao sjenu renesansnog princa i dvorske fufice na portretu njegovog oca.

Gledaj me takvu!

I onda dođeš ti, dečko, onim istim ulicama s početka priče i kažeš mi da sam pijana.

SUMRAK POZDRAVA

Laku noć

biserna kapi kiše

koju ću polizati sa svoje gornje usne

tako da ti bude toplo, u meni

Adio

bjesomučno more

koje ću obujmiti golim rukama

tako da se izgubim, u tebi

Doviđenja

olujna kišo

koju ću uzeti k sebi

da te grijem dok se ne rastopiš poput maslaca

Zbogom

duboka rijeko

koju ću popiti

da zajedno dosegneмо svoj konačan oblik

4. DOĐEŠ K MENI NA ŠALICU ČAJA I ČAŠICU RAZGOVORA?

Korzika, 2006.

HODANJE

Ponekad zaboravljam sve što znam i tada jedino mogu hodati po gradu. Unedogled bacati nogu ispred noge, grabiti koracima iz kvarta u kvart, hodati s idejom beskonačnog hoda. Prolazim kraj pekara, dućana, dvorišta i stanova u kojima žive poznanici i prijatelji, no važno je ostati u pokretu i ni po koju cijenu se ne zaustavljati! Treba nastaviti bez obzira na bol u slezeni! Dok klopoću moje sandale po prašnjavom asfaltu, u stopalima se stvara dojam da stvarno nekud idem. Sigurno se tako osjeća i onaj dida koji uporno vježba sklekove na travi ili onaj klinac dok sluša walkman na biciklu. Prolazim pored njih, a obojica mi namignu, u znak prepoznavanja. Znaju oni da ćemo svaki svojom metodom ishodati sve što treba, pa će nam konačno, kroz izlizane pete na cipelama, iscuriti sva zelena otrovna žuč koja nam ruje u nutrini.

PJESME ZA VUNENE NOĆI

Iz Lisabona pamtim crvene i žute tramvaje i uzbuđenje oceana. I kako je na cesti pala jedna bakica. Kao velika mekana beba čiji je život prepušten tuđoj odluci i moći. Savijala se prema asfaltu i srušila. Vukla sam je za ruke kao okamenjenu kiflu i potezala kao da ću je progutati. Držala se prstima za moje meso, stalno je posrtala i gubila ravnotežu. Kasnije me odvela u svoj stan pun žalosnih fotelja i natočila viski. S prozora smo gledale borbu gladne mačke i ranjene ptice na obali oceana. *U čast poznanstva nastalog zbog slabosti tijela* – nazdravila je. Em honra da amizade com origem na fraqueza do corpo.

SRETAN PUT

Sretan put u nepoznato

Kroz prozore vlaka
pozdravljajte djecu i planine
Bacajte pogled na krvavu prirodu
i osluškujte disanje usputnih gradića

Kroz prozore aviona
promatrajte slobodu ispod vaših donova
S ljubavlju mahnite izgubljenom tlu
i čavrljajte u padu, ako odnekud dođe

Zakoraćite u život putnika do vas
Cuclajte njegove mentol bombone
i kažite: *Veselimo se divljini oko nas*
i prepustimo se onoj koja je u nama!

A kada se vratite, opet ćemo zajedno ispijati kave
Nad bijelim tanjurićima pognuti
razmjenjivat ćemo vlastite živote
sve do nečijeg ponovnog odlaska

A BILO JE SVE U REDU

Sreli smo se ljetos na nekom otoku
i pustili odmah naše crnilo kao dvije uhvaćene hobotnice
Na krevetu uz širom otvoren prozor
lovili smo topli, suhi vjetar golom, nezaštićenom kožom

Zatim smo sjedili na podu okruženi gomilom jastuka
hranili se pinjolima i uspoređivali dlanove
Ja sam na tvom odmah pronašla crtež jarbola

Onda kasnije, nakon svih tih poljubaca
drveće je ogoljelo, postalo je zima i došla je bljuzga
Opet smo se sreli, u kaputima i krznenim bucama
Provirio si ispod kragne, a ja sam ovaj put pronašla
ogromni, hladni, zeleni list na tvom obrazu

VJEŽBE ODRICANJA

Čudesna oluja zatekla me na katamaranu.

Ljuta baba nevera – kažu ovdje.

Bjesomučni krajolik ocrtava kaotične pejzaže mojih intimnih priznanja.

Odjednom sve je interesantno i hirovito.

Priroda se batrga u bijesnom viru vjetra. Vani sve divlja i huči.

Mornarima su odletjele kape, a putnicima vrećice i frizure. Mene hvata nekontrolirano uzbuđenje i najradije bih viknula iz svega glasa: *Ajmo se skinuti goli i pričat!*

Vjetar je stvoren da se na njemu njiše ljudska ćaknutost. Kreacija vatrena i kratka.

Svi putnici su napeli mišiće, ukopali se na mjestu i drže se za štangu ili klupicu. Pogledavaju se i smiju. Srame se što njihovu egzistenciju održava komad drveta ili metala. Dok se njišemo s brodom, svakome se čini da na svijetu postoje još samo golemi valovi i on među njima. Neka je tako. Ionako sve važno čovjek iskusi sam.

ČEMU SLUŽI UMJETNOST?

O Bože, kako su ljudi gladni umjetnosti! Zbog nje su spremni podnijeti neudobnost i proputovati pola svijeta, satima stajati u redu, ništa ne jesti cijeli dan, znojiti se i kriviti kičmu. Svi se žele upisati u sigurnu gomilu onih koji su negdje bili i nešto vidjeli.

Evo, i ja sam jutros zbog umjetnosti ustala u osam, namazala kremom natečene vene, obula udobne cipele, pripremila sendvič i sjela u metro. Putem sam proučavala kartu koja me dovela do velike zgrade u kojoj živi umjetnost. Stala sam se u red i čekala.

Čekala.

A onda, kada napokon prođe trenutak ostavljanja prtljage na garderobi i pokazivanja karte crncu na ulazu, svi se skupa upuštamo u nevjerojatnu avanturu. Unezvjereno lutamo iz sobe u sobu, penjemo se s kata na kat i širom otvorenih očiju gutamo slike, žvačemo filmove i upijamo fotografije, sve zbog potrage za našim zajedničkim odrazom, onim nečim što će nas povezati i stopiti u jedan nerazdjeljiv organizam. Nerazdjeljiv organizam koji ujedinjuje sve ljudsko iskustvo svih posjetitelja muzeja.

I NIŠTA VIŠE

(y nada más y nunca más...)

S tobom želim odnos bez ikakvih konotacija
ljubav bez značenja, diskursa i horizonta očekivanja
Jednostavan sklad između dvaju tjelesa
prepuštena jedno drugom u trenutku pokazivanja

I ništa više
I nikad više

S tobom želim odnos bez tereta koji stvara povijest
i da te nikada ne osjetim kao strano tijelo
Već da zajedno vodimo ljubav s iskonskim dijelom sebe
prirodno isprepleteni kožom i drugim izlučevinama

SLUŠAJUĆI TIJELO

Baš bih danas u osobito visokim, plavim štiklama podmetala poklone po gradu. I gušila bih jednu po jednu zgradu, kao savijene opuške na asfaltu, pritisnute cipelom. Doista smo posve sami. Golema masa ispruženih ruku proteže se dugo prazna, poput bijele crte autoputa. U našim pristojnim, učinkovitim odnosima nema bliskosti trepavica. Gledamo druge kako žive. Cijedimo se po tuđim japankama. Kao da ne znamo da zabava predstavlja život, a ne sudbina i plutanje u mlakoj vodi kompromisnih rješenja. Izumrli filmovi za zamrle gledatelje u umirućem kinu.

POBJEDA

Ušao si u moj sustav
skriveno poput magle što proždire jutro
blago poput virusa što ulazi u kosti
Ne znam kako sam to mogla dopustiti

Zamišljam te kako voziš onaj fitnes bicikl u spavaćoj sobi
i znam da se nalazim u svakom tvom mišiću koji se napinje
u tvojoj čeljusti koja se steže
u zjenicama koje se šire
u znojnim dlanovima i nabreklih žilama
dok tvoje tijelo vježba, moje se nalazi u središtu svoje žudnje

Želim te jašiti kao odbjegli ovcu iz stada
želim te pojesti i spremiti u unutrašnje organe na sigurno
želim te zaboraviti kao nevažan detalj minulog dana
želim te prerasti kao djeca što prerastu lanjske papuče

Obećavam

Dok ti obuješ čarape i cipele, odeš na tržnicu, kupiš naranče i istim putem se vratiš doma
ja ću pobijediti to što mi se sviđaš

ZAŠTO JE NAŠA LJUBAV TAKO KAMENA?

Jutros sam te srela
hodao si ulicom kao opomena
probo si me pogledom, postojan i hladan kao kip

Nikako ti ne mogu prići i pitati te kako si ili kamo ideš
mogu se jedino diviti kako si prekrasno isklesan
i čekati odgovor zašto je naša ljubav tako kamena?

Želim te napiti, i sebe napiti, jer te se bojim
želim biti toliko slobodna da ti mogu reći sve
kako hoću da mi pružiš besprijekornu cjelinu
skladno doziranje tijela i misli

Opružit ću se u nezamislive visine
sve ono što treba tek izmisliti, posvetit ću tebi
Ti si običan raspadljivi smrtnik što će umrijeti u mukama
prljav si kad se ne pereš, imaš karijes i znojiš se

Neizvjesnost je znak u kojem živim
jer ne mogu zapamtiti tvoje lice
Znam kako izgledaš samo kad si fizički prisutan
kada odeš iza ugla ili zalupiš vratima
previše si lijep da bi bio samo misao ili sjećanje

5. DOK KIŠI PILJIM U PAMUČNE BIJELE POTKOŠULJE NA DVORIŠTU

Pariz, 2009.

PJESMA O POVIJESTI

Bečki slikar Egon Schiele umro je s dvadeset i osam godina.

Španjolska groznica na kraju Prvog svjetskog rata pogubiše njega i dvadeset milijuna suvremenika. Virus se širio brzo i kidao organe.

Bol je prvo razdrla njegovu ženu Edith, a on je bdio pokraj njenog kreveta razmišljajući *Da zapalim svijećnjak ili da joj pod uzglavljem namjestim jastučić?*

A evo sada mene! Devedeset godina kasnije i ja imam dvadeset i osam.

Stojim nasred sobe duboko zaokupljena simetrijom kupljenih okvira.

Vješam reprodukcije Schieleovih slika i zabrinuto mjerkam, jer ne želim da moj stan bude pretjerano namješten. Promatram rezultat.

Sve što još treba je samo jedan detalj, ono nešto što će me učiniti potpuno sretnom.

Da zapalim svijećnjak ili da si pod uzglavljem namjestim jastučić?

BOGEK MOJ BOGEK

I mi bezbožnici volimo obilaziti crkve. Ondje miriše na odjeću koja je dugo stajala u ormaru. To je ona odjeća koju smo posve zaboravili, pa kad je pronađemo, pažljivo odmatamo nogavice i rukave kao da je riječ o kakvom čudu. I mi volimo kada nas s vitraja strogo promatra svetac s najvećom aureolom, jer i nama treba jasan koncept utjehe, objašnjenje za svu trulež i propadanje koje nam slijedi. Tapkajući po tišini kamenog svetišta skrivamo se u najmračnijoj duplji, na onoj klupi najdalje od oltara i preispitujemo koncept vlastitog umiranja. U susretu s tim velikim planom i nas prolaze žmarci, samo što je taj plan za nas shvatljiv i ljudski, a ne skriven i božanski. Ljetos u Palermu u vruće prijepodne ušla sam u crkvu San Cataldo, a osunčani dječak pružio mi je košulju da pokrijem gola ramena. Nisam smjela pokazati ni koljena, jer ona su, vulgarna i prosta ta ramena i koljena napravljena od hrskavice, mesa i kože, s kojima se kroz život krećem naprijed i dočekujem skorbu budućnost. Budućnost u kojoj sam tada ušla u crkvu i onako zamotana prevarila Boga, ne bi li pomislio da nisam u njegovu kuću došla ni po što drugo – osim po lekciju kreposti i oprosta.

GLEDATI ODOZDO KAKO RASTU ROTKVICE

Kada nam netko blizak umre, prisutan je više nego ikada dotad
Evo ga! Tu je! U svakom predmetu koji diramo
u rečenicama koje izgovaramo
u našim rukama i koracima sramežljivo nastavljamo život

I zato kada umrem
posljednji atom moga tijela
ti zasadi
možda naraste slatka naranča

Kada umrem
posljednju vlas moje kose
ti zasadi
možda naraste sočna lubenica

Kada umrem
želim biti izmiješana sa zemljom u kojoj žive mravi i druge sitne bube i životinjice
Želim postati smjesa s ostacima već istrunula života
zalijevana kišom, gonjena vjetrom i gažena đonom
Vidjeh kako se mravi muče i trpe
gledaju odozdo kako rastu rotkvice, trčeći kroza suhu zemlju i kroz mulj

Kada umrem
to je za mene prilika da ostanem na životu

UPUTE ZA POVRATAK

Zalupi vrata i odloži torbe prepune prljavog veša i prikupljenih sitnica.

Umij se hladnom vodom, odmori se.

Presvuci se, legni na krevet i opusti svaki mišić tijela.

Dopusti prostoru stana da ponovno postane prepoznatljiv i tvoj.

Dođi do prozora da se podsjetiš s kakvim pogledom raspolažeš u životu.

Skuhaj čaj ili pojedi bananu, ugoditi sebi toliko da nazdraviš povratku.

A onda kad osjetiš da je ponovno sve na svom mjestu, poželjet ćeš razbiti stečenu tišinu.

Tada se uputi šetalištem kozmonauta Juriya Gagarina, to je ono koje povezuje Vrbik i Trešnjevku.

Hodaj polagano i dostojanstveno, onako kako se Gagarin kretao prema svojoj letjelici.

Ti možda nećeš biti prvi čovjek u svemiru, ali ćeš se kretati po čvrstom tlu, u susret drugom istinskom čovjeku.

TOLIKO TOGA U BESKONAČNOM POKUŠAJU LJUBAVI

Ja sam turist koji u Parizu traga za romantikom i smislom, jednostavnim pokretima ljubavi. Toliko toga želim usisati, upiti i unijeti u sebe! A koliko sam tek spremna dati, potrošiti, propatiti i ostaviti iza sebe! Sve ću učiniti da se s Parizom potrošim kao s osupnutim ljubavnikom, istražiti ću svaki komadić njegova dovršenog tijela. Kao masni nepokretni vakuum nabijen očajem šetat ću Montmartrom i ponovno se iz malih razasutih komadića skupljati u jednu cjelinu. Konačno ću nahraniti svoju glad za odmorom i užitkom. Život će opet kolati kroz mene, osjećat ću njegovu puninu i raskoš u krvotoku. Ući ću u prvu ulicu i neću postojati nigdje izvan nje. Bit ću ona koja želim biti, u tom trenutku, u tom gradu, u tom hotelu.

PISANJE

Uvijek poželim pisati usred noći, kada ulice opuste, a zvukovi zamru.
Tada me proganja strah da minuli dan nije bio dovoljno introspektivan.
Da je to bio tek jedan u nizu nebitnih dana koji dođu i prođu nezamjetno.
Potrošeni brzinom munje, u nizu trivijalnosti koje me čine samo starijom, a ne i privlačnijom.

Jesam li to danas s bocom hladne vode u ruci bila u gradu, gledala izloge i listala časopise?
Jesam li danas sjela u krivi tramvaj? Jesam li danas, dok je kišilo, piljila u pamučne bijele
potkošulje na dvorištu?

Bolje mi je da operem zube, istuširam tijelo, navučem pidžamu i odem spavati u snove gdje
se odvijaju pravi život i borba.

U njima ću vidjeti i saznati sve što sam oduvijek htjela.

Pogotovo ako ćeš me ti, budan pokraj mene, milovati po glavi.

VRAĆAMO SE S PUTA

Dok se vozimo, uvijek držim ruku na tvom vratu da ne bi zaspao.

Ali sada je ostavljam spuštenu na svom krilu jer me nije briga,
nije me briga ako umremo, nije me briga ako preživimo.

Kad stignemo doma, pronaći ću šćućurenog pauka u tuš kabini.

On već sada plete svoju mrežu, sitnim nožicama izrezuje niti.

Bit će mi nelagodno, ali neću zvati tebe.

Sjest ću na pod u kupaoni, pokraj tople veš mašine,

i čekat ću koliko god treba da netko smogne hrabrosti izgovoriti prvu rečenicu.

STARA SUSJEDA

Stara susjeda s trećeg kata

Njena zloća je klupko zmija u plamenu

Ona vidi sebe kao aksiom za ispravno prakticiranje života

Čudna perspektiva stvari

Napad na drugog je osnova njezina kretanja kroz dan

Prava žena iz naroda

Ujutro kad u pidžami izađem iz stana i kažem *bok*, ona odgovori s *Bog te ubio*

Naše sfere su udaljene čitavu jednu maštu, dakle beskonačno

Nakon ljetne oluje optužila me da sam joj povaljala vrtne patuljke

Kad je izgubila kišobran, uprla je prstom u mene i rekla da sam ga ukrala

Kad je umjesto soli stavila šećer u juhu, optužila me da sam joj pobrkala posude

Jednoga dana kada napokon smognem hrabrosti pozvonit ću na njena vrata, prići joj blago, kvrcnut je po obrazima i reći: *Teto, treba li vam štogod iz dućana?*

ODNOSI

Ja sam dosadna.

Zašto mi to nikada ne kažeš, zašto ne priznaješ?

Jer ti to nisi uočila. Tebi nikada nisam dosadna.

Ne moraš potvrditi, ja to već odavno znam, savršeno znam koliko sam dosadna. Gledaj!

Svugdje po meni raste dosada – na licu, na rukama, na guzici i u glasu... Dobro – kažeš mi – budi dosadna, ali zamisli samo koliko je ono što ja radim i izgovaram dosadno, kada mi tvoje tijelo i rečenice nisu nimalo dosadni. Ako je život neprekidno nadmetanje, ja sam ta koja odnosi pobjedu u dosadi – kažeš.

Ako je svijet rumene boje, ja sam ta koja se nimalo ne razlikuje – nastavljaš. Ja sam stereotip, vitez na bijelom konju, divlji super heroj, povrijeđeni ljubavnik, zla vještica, neostvarena kućanica, osamljena starica, sve sam to, potpuno obamrla i svijetom zasićena.

Dosta. Dosadna si – kažem i napustim sobu, nekako glupo i ozbiljno.

NAS DVOJE, TUROBAN DAN

Jesen u žitaricama
a mi smo sami
sami od sebe
sami smo za sebe
od svakoga kiksa i kolapsa
onog čemu težim i što mi se hoće
prepuna pepeljara prisne mi
tvoje samoće

Kao zadana
skrivena suština
nisam krivac
nisi još jedna moja
filozofska psina

U lažnoj crnini noći
uvijek mislim
na dodir s tvojim uhom
je li danas opet toplo i vuneno?

6. BLISKOST TREPAVICA

Zagreb, 2008.

KAKO JE DIVNO ŽIVJETI SAM

Kako je divno živjeti sam i promatrati mehanizam ljudske sreće u praznom hodniku. Ni jedna stvar u stanu neće se pomaknuti ako je sama ne dotakneš i nema nikoga tko bi narušio veličanstveni sklad spokojne samoće. Tvoj krevet je mračno mekano kraljevstvo i ništa osim travnatih jastuka ondje ne postoji. Slobodno razmišljaš o rođenju i smrti i kako bi bilo dobro nekud otputovati, zagristi bananu na cesti ili cijeli dan kopati pa zasaditi drvo. Kad spustiš rolete i ugasiš posljednju zraku sunca, u sobi vidiš pogled s drugog kata na more. Tijelo se rastapa u hrpicu soli, smežurani tabani utiskuju mokro dno po obali, a tvojih 30 godina opet nalikuje na komplet plavih žličica umočenih u pekmez od lješnjaka. Na noćnom ormariću.

TO SMO BILI MI U PROSINCU

Obiteljski izlet u Ljubljanu
mostovi, uličice, goli drvoredi
i naši usporeni koraci kojima bušimo zgusnutu maglu

Majka je uvijek nekako nakostriješena, a otac ljepljiv
u njihovu braku izmjenjuju se samo novine
koje čitaju zatvoreni svatko u svojoj sobi

Otac je rekao da će nakon što kupi nove tenisice
ostaviti stare ispred Prešernova spomenika
Majka je na to frknula i uvukla se dublje u kaput
Kupila je servis keramičkog posuđa za šest osoba sa cvjetnim uzorkom
prigodan simbol nasmiješenog, ispravnog života

Živahna mističnost pratila nas je i u kavanu „Roža“ gdje smo se okrijepili kuhanim vinom.
Okrugli trbusi pripitih Slovenaca za šankom skakali su gore-dolje kao posljednja utočišta
veselja i sreće na ovoj planeti. Miris klinčića prevladavao je za našim stolom.
Svi su šutjeli, sestra je gledala u prazno, a ja sam uzalud tražila dokaz nečije prisutnosti.

ADRESA U KNJIŽEVNOM LIKU

Ima li što ekstremnije od prolaznosti smiješnog?

Ha, ha, ha! – u kojem sudjeluju mnogi i odmah zatim tišina u kojoj ostajemo sami
usnice se zatvore, a pogled uozbilji

Gotovo sam sigurna da ću jednoga dana umrijeti od prebrze izmjene ljepote i ružnoće

Ako je tako, Virginijo Wolf,

onda mi je drago što sam te izmislila, jer to upravo znači da si stvarna, a ja nisam
jer previše znam i previše sam prisutna

Čitam kako stojiš uperena pogledom u mutno jezero u blizini svog imanja dok na licu nosiš
otrcanu čežnju umornih ljubavnica

Hladna voda svuda ulazi brzo i lako

Iza tebe se nazire šutljiva ceremonija zalaska sunca u guste česmine
no, ljepota postaje strašna kad si joj izložena prisilno

Tišina koju čuješ

sadrži čestice destrukcije i čestice okrepe

Kroz nekoliko sekunda, s kamenjem u džepovima, zaronit ćeš i saznati krije li se prava
stvarnost u onom što ne mogu i što ne dostižem?

RENEŠANSA

Na maglenom okretištu autobusa broj 221
kukavni kvart zlorado tjera misao na prolaznost
Kafe bar Mimoza, park strganih vrtuljaka, pet-shop Vicko,
gomila umornih kućica i novoizgrađena betonska crkva
Da se uližu Bogu, arhitekti su postigli sedmerodimenzionalnost!

A onda kada korak već postane mrzak
pojavljuje se odnekud tvoj renesansni princ s cigaretom u ustima
kojom drsko i darovito izaziva cijeli svijet na dvoboj
Vidiš mu na osmjehu, želi raspravljati s đavlom,
misli da je pametniji i od njega!

Ratobornim okom gleda, uzjaše konja i u svjetlu televizora odlazi u rat
Dok zabavljen dosadom iskašljava život mali dio čovječanstva,
on svečano odlazi u još jedan rat
Ondje će ostati bez ruku, nogu i bez pameti
štit će mu rastrgati bijesni psi, a neprijatelj će ga mučiti i zarobiti

I dok ga tako gledaš kako jaše, pitaš se koje su njegove misli
jer je tvoja misao opet samo jedna
Kako možeš postati dvorska fufica koja gura kolica ratnog heroja?

SVADA

Ti si neukrotiv
Ja sam neukrotiva također
Ti si precizan primjer ljudski oblikovane krajnosti
Ja sam pretenciozna divljaka

Nemojmo se više svađati
budimo u razgovoru sastavljeni
na jednak način prisutni
Ne zatvarajmo se u svoje mistifikacije
pa ti me poznaješ jednako kako i ja poznajem svoje staze

Nadam se da ćeš me u idućem životu manje mučiti
Da me nećeš više kao lopticu bacati iz ruku na pod
i onda opet uzimati natrag
Da više neću morati dijeliti ljude
na one pred kojima se dobro branim i na one pred kojima se branim loše
a ti ćeš biti miroljubivo pseto koje dodvoravanjem stvara odnose

Između nas su oduvijek bile nadopuna i borba
burno i delikatno prijateljstvo kojem se ne želimo potpuno prepustiti
To je naša sebičnost
Ne želimo se zaustavljati nigdje
pa ni u sreći potpunog trenutka, na pecanju
u poticajnoj prirodi livada i potoka

Ipak, ako sam se morala tući, drago mi je da sam se tukla s tobom
jer svaka borba osim borbe s istinskim čovjekom jest druženje s utvarama

IZA SOFE

Danas sam lulato.

Želim se loptati sa svijetom kao kad sam bila curica.

Dok navlačim crvene čarape, suviše intenzivno ih proživljavam.

Glumim kružne oblačke dima,

njihovi se oblici, kao i uspomene na susrete s bliskom osobom, dugo zadržavaju u zraku.

Neka mi netko priđe

i nježno me pokrije, jer jedino ispod pokrivača pronalazim sigurnost i utjehu.

Ispod pokrivača se skrivam.

Otamo ću promatrati oblake koji ne nestaju sve dok ne nađu svoje horizonte.

Otamo ću promatrati sve ono što ne smijem, a suviše mnogo žudim.

U KRUGOVIMA TOPLIM POPUT SUNCA ŠIRI SE ZARAZA PROLJEĆA

Miris zumbula u prolazu
i ti pokraj mene kojem to mogu reći
Pokazujem ti
treba se fizički približiti rascvjetaloj voćki
i kroz opnu jedne odabrane latice
promatrati prolazak svijeta, postrance

Zatim treba obuhvatiti pogledom istodobno
zalazak sunca i vršak svoga nosa
Pokušaj, vidjet ćeš
pod efektom stapanja identiteta
kako sunce poprima oblik glomaznog nosa i pretvara se u dio tijela
a nos postaje svemirski užareni planet
oko kojega se vrti Zemlja

Dok hodamo cestom rukom pod ruku
znojnih pazuha i natečenih obraza
upirem prstom u svijet i saopćavam ti
Gledaj
u krugovima toplim poput sunca širi se zaraza proljeća

NOVA GODINA

Sljedeće godine

bavit ću se samo onim što me zanima
puno ću putovati i proširiti krug zanimljivih prijatelja
imat ću modernu frizuru i srede nokte
aktivno ću se baviti sportom
postat ću spretnija, lukavija i kompletnija

Dani bezbrižnosti, kada svoje strahove
uspijevam ograničiti
na strah od žutog psa iz susjedstva
postat će prototip za odvijanje budućnosti

Neću dopustiti svemiru da bude veći od mene
Počet ću zapazati umjetnost u stvarima i ljudima
Naučit ću živjeti u skladu sa svojim osjetilima
Pit ću samo za repete
i za beskonačnu slabost na ljepotu, čistu dozu okrepe

32 ZUBA, 206 KOSTIJU

Čovjek

trči za novinama

popravlja frizuru

gubi se u središtu svoje žudnje

i onda ne zna što bi

već samo stoji i bulji u

tapete koje nije izabrao

Hoda skeptično

često sve šalje k vragu

Misli da predstavlja neku ideju

a ustvari živi predvidljivu poantu

iz pretrpanog izloga sreće

Čovjek

slabije se od komarca batrga da ne ostane gol

No, često ostaje gol

i tada ga strah vuče da razjasni svoja nagađanja o njegovu dnu

Čovjek

često se čini dalek i nepotreban

Dok se kreće, stoji iza svake rečenice što slijedi

a kad jednom podlegne

sve što mu ostaje usplahirena su sjećanja na izgubljeni razum i udisaj

ŠTO ŽELITE OD MENE?

Što želite od mene?

Skladnu pjesničku cjelinu, godinama i oprezno klesanu?

Poticajnu i promišljenu?

Sagledavanje nesagledivog, to hoćete?

Oprostite, ali imate posla s verbalnom prostakušom.

Već odavno sam razvila tu teoriju svog karaktera, koju sve češće forsiram.

Ne mogu drugačije.

Naime, ja se podajem svakom razgovoru o svemu.

I pritom glasno uživam u nekontroliranom izbacivanju svog rječnika.

Ni jednu misao ne uspijevam sačuvati za kolekciju intime i podsvijesti

i uopće me nije briga kome ću sve što mi pada na pamet izgovoriti.

Po tom pitanju sentimentalna sam čak i prema budalama.

Fascinirana zvukom i kompleksnošću značenja koja paraju vrijeme i prostor

ne zazirem ni od laganja, pljuvanja, zamuckivanja, a ni od urlikanja...

Eto! do kakvog statusa me dovela moja neobuzdana, pokvarena mašta koja se jednom davno iz meni nepoznatih razloga, okrenula protiv mene...

... I od tada melje, melje, melje

... melje

sve do ništavila!

Vanja Jambrović

Rođena u 1980. u Zagrebu. Diplomirala komparativnu književnost i filozofiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i produkciju na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu. Bavi se filmskom produkcijom u Restartu. Rukopis *Gledati odozdo kako rastu rotkvice* pohvaljen je na Goranovom proljeću 2009., a 2011. za rukopis *Pjesme za vunene noći* dobila je nagradu Josip Eugen Šeta Hrvatskog književnog društva iz Rijeke za najbolji neobjavljeni rukopis. 2012. godine za istu zbirku dobila je nagradu Kvirinovih poetskih susreta koju dodjeljuje Matica hrvatska Sisak za najbolju knjigu poezije autora do 35 godina. Koscenaristica je dokumentarnog filma *Gangster te voli* (2013) Nebojše Slijepčevića te kratkog igranog filma *Peti kat* (2015). Poeziju je dosad objavljivala u časopisima Knjigomat, Poezija, Agon, Re i Riječi.

Biblioteka Mali rakun

knjiga 43

Vanja Jambrović

PJESME ZA VUNENE NOĆI

© 2013 Vanja Jambrović

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2013, 2015, 2016

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Aleksandra David

Urednici

Krešimir Pintarić
Dario Grgić

Fotografija

© fitzundkatze / Fotolia.com

ISBN 978-953-7669-48-5 (HTML)

ISBN 978-953-345-300-2 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-301-9 (PDF)

ISBN 978-953-345-302-6 (MOBI)

Prvo izdanje

Hrvatsko književno društvo, Rijeka, 2011.

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu

Grada Zagreba i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

